

گزارش

موشک‌های ایران؛ تلاویبو در شوک ویرانی‌های غیرمنتظره

چرا آمریکا از درگیری با ایران عقب کشید؟

بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل در نخستین ساعات حمله اسرائیل به ایران و در اوج احساس پیروزی اعلام کرد که اسرائیل مصمم است مجموعه‌ای از اهداف کلیدی را در خاک ایران دنبال کند؛ از نابودی برنامه هسته‌ای ایران و تضعیف توان موشک‌های بالستیک گرفته تا بازنگری در نقشه ژئوپلیتیک خاورمیانه؛ اهدافی که با اسناریوی تغییر نظام در تهران پیوند خورده بود و به عنوان پیامد بالقوه جنگ مطرح می‌شد. الجزیره نوشت: با این حال، تنها دوازده روز پس از آغاز نبرد و در پی فشار مستقیم دونالد ترامپ بر نتانیاهو برای پذیرش آتش بس، جنگ متوقف شد و تهران نیز با مباحثاتی‌گری قطر، پایان درگیری را پذیرفت.

خشم ترامپ

این توقف در حالی رقم خورد که بمب افکن‌های استراتژیک آمریکا با بمب‌های سنگرشکن، سایت‌های هسته‌ای فردو، نطنز و اصفهان را هدف قرار داده بودند و ایران نیز در واکنش دو پایگاه نظامی عین‌الاسد در عراق و العدید در قطر محل استقرار نیروهای آمریکا در دو کشور را با موشک مورد حمله قرار داد. این پایان شتاب‌زده جنگ، سؤالات جدی درباره دستاوردهای واقعی اسرائیل از حمله غافلگیرانه به ایران به‌وجود آورد؛ به‌ویژه که هنوز برای قضاوت قطعی درباره میزان خسارات وارده به پروژه هسته‌ای ایران بسیار زود است. در همین ارتباط، گزارش افشا شده‌ای از سوی سی‌ان‌ان برگرفته از اسناد محرمانه اطلاعاتی ارتش آمریکا، نکته قابل تأملی را مطرح کرد؛ این گزارش به صراحت تأکید داشت که تأثیر واقعی این حملات بر برنامه هسته‌ای ایران شاید چندان عمیق نباشد و ایران احتمالاً ظرف چند ماه می‌تواند بخش قابل توجهی از زیرساخت‌های از دست‌رفته را بازسازی کند. انتشار همین گزارش، خشم دونالد ترامپ را برانگیخت و او حملات لفظی تندی را علیه سی‌ان‌ان و برخی دیگر از رسانه‌های آمریکایی که روایت تردیدآمیز نسبت به دستاورد حملات را منعکس کرده بودند، آغاز کرد. علاوه بر این، سخنگوی ارتش اسرائیل نیز تصریح کرد که هنوز برای ارائه جمع‌بندی درباره سرنوشت پروژه هسته‌ای ایران بسیار زود است. این ابهام باعث شده ارزیابی نهایی یکی از مهم‌ترین اهداف اعلامی جنگ نتانیاهو تا انتشار گزارش‌های تخصصی بعدی به تعویق بیفتد.

پاسخ قاطع مردم به اسرائیل

در زمینه موشک‌های بالستیک، میدان نبرد نشان داد که این موشک‌ها از دقت و قدرت تخریب بالایی برخوردارند و تا واپسین لحظات درگیری کارایی خود را حفظ کردند. به‌نظر می‌رسد ایران هنوز از همه ظرفیت‌های موشکی خود استفاده نکرده است؛ از هم در شرایطی که سامانه‌های دفاع هوایی اسرائیل در مواجهه با موشک‌های هایپرسونیک ایران ناکارآمدی خود را نشان داده بودند. علاوه بر این، ذخایر موشک‌های پدافندی آرو اسرائیل به شدت کاهش یافته است؛ موشک‌هایی که هزینه هر فروندشان بسته به نوع، بین دو تا سه میلیون دلار برآورد می‌شود. یکی از آشکارترین ناکامی‌های اسرائیل در این عملیات، ناتوانی این رژیم در ایجاد شکاف، تضعیف یا حتی فروپاشی نظام جمهوری اسلامی بود؛ چه برسد به سناریوی تغییر کامل حکومت. ترور فرماندهان ایرانی و اجرای حملات غافلگیرانه، نه تنها موفقیتی در صحنه نبرد به حساب خوار قدرت در ایران به‌شمار نداشت، بلکه نتیجه‌ای وارونه رقم زد؛ در برابر حمله اسرائیل و با وجود بمباران‌های سنگین و بهره‌گیری از ارتشی مشکل از عوامل مسلح، فناوری‌های پیشرفته و پهپاد‌های شناسایی و تهاجمی در تهران و دیگر شهرهای ایران، مردم به‌طور گسترده پشت حکومت خود ایستادند و همبستگی ملی به شکل محسوسی تقویت شد.

چرا آمریکا عقب کشید؟

ابهام گسترده درباره سرنوشت تأسیسات هسته‌ای ایران چه از نظر میزان خسارت وارد شده و چه به لحاظ سطح ذخایر اوراقیوم غنی‌شده و هم چنین خسارت‌های وارده به اسرائیل مجموعه متغیرهایی را پدید آورد که نه‌پاینا اسرائیل را به سمت پیشنهاده آتش بس سوق داد. واکنش سریع و قاطع ایران؛ تهران موفق شد شوک اولیه را به سرعت پشت سر بگذارد. اسحاق ساحتار خود را حفظ کند و به سرعت ابتکار عمل را در دست گیرد. ظرف ۲۴ ساعت نخست، موجی از موشک‌های ویرانگر به سوی تلاویبو و سایر شهرهای اسرائیل شلیک شد. حملات هدفمند به تأسیسات حساس نظامی، امنیتی و صنعتی و توانایی ایران برای تطبیق سریع و آمادگی برای یک نبرد فرسایشی، شرایطی را به‌وجود آورد که اسرائیل عملاً قادر به ادامه آن نبود. دومین عامل تعیین‌کننده ابعاد گسترده و غیرمنتظره خسارات وارده به اسرائیل بود. تنها طی چند روز، حجم و گستره ویرانی‌ها در تأسیسات نظامی، صنعتی و زیرساخت‌های اسرائیل به شدت فراتر برآورد‌ها بود؛ به‌گونه‌ای که اقتصاد، سیستم آموزشی و حمل‌ونقل هوایی این کشور به تعطیلی کامل کشیده شد و عملاً سراسر اسرائیل در وضعیت اضطراری شبانه‌روزی قرار گرفت. تداوم این شرایط می‌توانست به‌همروز حمایت مردمی از جنگ رافسوده و تکیه هرز، بجران انرژی جدی را داخلی روبه‌رو کند. به نوشته یکی از روزنامه‌های اقتصادی اسرائیل، خسارت اولیه حملات موشکی ایران به اسرائیل در حدود ۵/۳ میلیارد دلار برآورد شده است. همچنین بلومبرگ با استناد به داده‌های وزارت دارایی اسرائیل این رقم را دستکم ۲ میلیارد دلار اعلام کرده است. سومین عامل تعیین‌کننده تمایل ترامپ به توقف جنگ بود. پس از هدف قرار گرفتن تأسیسات کلیدی هسته‌ای ایران، دونالد ترامپ به صراحت خواهان پایان فوری درگیری‌ها شد و در واقع با این تصمیم نتانیاهو را از یک بن‌بست راهبردی نجات داد. واقعیت آن بود که اسرائیل عملاً فاقد توان نظامی لازم برای حمله مؤثر به سایت فردو (تأسیساتی که در عمق ۸۰ تا ۹۰ متری دل کوهستان ساخته شده) بود. ترامپ اساساً تمایلی به تداوم این جنگ نداشت، زیرا از گسترش دامنه آن به شدت واهمه داشت؛ ایران کشوری پهناور با وسعتی بالغ بر ۷۷۰ میلیون کیلومتر مربع، جمعیتی نزدیک به ۹۰ میلیون نفر، ارتشی بزرگ و توان موشکی قابل توجه است؛ کشوری که ظرفیت بالایی برای مقاومت و تطبیق سریع با شرایط جنگی از خود نشان داده است. تداوم یا گسترش جنگ، این خطر را داشت که با بسته شدن تنگه هرمز، بجران انرژی ایجاد شود و همچنین تجارت جهانی را دچار اختلال جدی کند.

زهرانژاد بهرام در گفت‌وگو با «آرمان ملی»:

خشونت علیه زنان
نباید سیاسی شود

زنان دیر یازود برای مشکل امنیت خود راه حل پیدا خواهند کرد

باید برای خشونت علیه زنان مجازات‌های سنگین‌تری در نظر گرفته شود

رخ داده این است که خانواده‌ها امنیت اجتماعی زنان را به نهادهای رسمی سپرده و گمان می‌کند با این اتفاق خطری متوجه زنان و دختران نیست. این در حالی است که در عمل این انتقال وظیفه موفقیت‌آمیز نبوده است. از زمانی که پدر رومیناسر او را برید و یا زمانی که آن مردم اهوازی سر زن خود را برید و در خیابان چرخاند و یا حتی در ماجرای قتل خانم حسین‌نژاد جامعه به این نتیجه رسید که خشونت علیه زنان در جامعه ایران به یک واقعیت خطرناک تبدیل شده است. به همین دلیل نیز این موضوع برای خانواده‌ها جدی‌تر شده است. نکته مهمی که در این زمینه وجود دارد این است که در عین حالی که نیروهای انتظامی و امنیتی ماقوی هستند اما در شرایط کنونی خانواده‌ها احساس ناامنی می‌کنند،» در ادامه ما حاصل این گفت‌وگو را می‌خوانید.

آرمان ملی- احسان انصاری: خشونت علیه زنان در جامعه ایران همچنان ادامه دارد و به تازگی و پس از ماجرای قتل الهه حسین‌نژاد زنانی به دست همسر و یا دیگر اعضای خانواده خود کشته شده‌اند. اگرچه در شرایط کنونی سایه جنگ و دوران پس از آن بر سر جامعه ایران سنگینی می‌کند، اما نکته مهمی که در این زمینه وجود دارد این است که باید یک بار برای همیشه مسأله امنیت زنان در جامعه ایران به صورت نظام مند و سازمان یافته مورد توجه قرار بگیرد و برای آن راه حل کاربردی و عملی پیدا شود. «آرمان ملی» برای تحلیل و بررسی مهم‌ترین پیامدهای خشونت علیه زنان در جامعه ایران و راه حل‌های ممکن با دکتر زهرانژاد بهرام استاد دانشگاه و فعال حوزه زنان گفت‌وگو کرده است. عضو سابق شورای شهر تهران در این زمینه معتقد است: «اتفاقی که در این زمینه

به نظر می‌رسد اگر برخی مسئولان از

مسائل غیرمهم عبور کنند و به مسائل

جدی‌تری مانند خشونت علیه زنان

توجه کنند این ناامنی تا حدودی از بین

خواهد رفت

می‌آورد. زنان در این زمینه از کمک خانواده و دوستان و شبکه‌های اجتماعی کمک خواهند گرفت اما دوباره به عقب بازمی‌گردند.

زنان دیر یازود مهارت استفاده از ظرفیت‌های حضور در جامعه را به دست خواهند آورد و برای مشکلات خود راه حل پیدا خواهند کرد. با این وجود انتظار زنان جامعه این است که نهادهای انتظامی و امنیتی نیز به مسأله امنیت زنان کمک کنند و شرایطی را به وجود بیاورند که زنان با امنیت بیشتری در سطح جامعه حضور داشته باشند.

در این زمینه به نظر می‌رسد باید اولویت‌ها تغییر کند و به جای اینکه مسائل پیش پا افتاده زنان مورد توجه قرار بگیرد باید امنیت آنها در اولویت نهادهی انتظامی و قانون‌گذار قرار بگیرد که متأسفانه تاکنون این اتفاق رخ نداده است.

وضعیت امنیت زنان در جامعه ایران نسبت به جوامع دیگر در چه وضعیتی است و شبکه‌های اجتماعی چه نقشی در ارتباط زنان ایران با زنان دیگر کشور داشته است؟

واقعیت این است که خشونت علیه زنان در همه کشورهای جهان وجود دارد و خیلی هم زیاد وجود دارد. در گذشته هم وجود داشته اما به دلیل عدم اطلاع‌رسانی به گوش ما نمی‌رسیده است. در اغلب کشورهای جهان زنان تحت خشونت‌های سیاسی، اجتماعی و خانوادگی قرار دارند. نکته مهمی که در این زمینه وجود دارد این است که خشونت علیه زنان یک امر اجتماعی است و نباید به امر سیاسی تبدیل شود.

روانشناسان و جامعه‌شناسان باید این موضوع را به صورت علمی و جدی بررسی و برای آن راه حل پیدا کنند. سازمان ملل در جدیدترین گزارش خود درباره پدیده قتل زنان در جهان اعلام کرد که در سال ۲۰۲۳ حدود ۸۵ هزار زن در سراسر جهان کشته شدند که ۶۰ درصد این قتل‌ها به دست اعضای خانواده قربانیان رخ داد.

براساس برآوردهای جهانی جدید درباره قتل زنان، روزانه ۱۴۰ زن و دختر در سراسر جهان جان خود را از دست می‌دهند. براساس گزارش سازمان جهانی بهداشت، از هر سه زن یک نفر معادل ۶۰ درصد جمعیت زنان جهان در طول زندگی خود خشونت فیزیکی یا جنسی را تجربه کرده‌اند که البته این آمار شامل آزار وادیت‌های جنسی نمی‌شود. در عین حال ۷۲ درصد قربانیان قحاقچ انسان را زنان و دختران تشکیل می‌دهند.

سالانه بیش از هزاران مورد قتل زنان در جهان رخ می‌دهد. این رقم یادآور واقعیت تلخ بی‌پناه بودن زنان و دختران به عنوان نیمی از جمعیت جهان در برابر تهدید خشونت است. ضمن اینکه انقیاد زنان به شکل‌های خشونت فیزیکی، جنسی، روانی و... در سراسر جهان ادامه دارد.

با در نظر داشتن شرایط عمومی بحران خشونت علیه زنان و دختران، در برخی از نقاط جهان زنگ هشدار به صدا درآمده است.

واقعیت خطرناک تبدیل شده است. به همین دلیل نیز این موضوع برای خانواده‌ها جدی‌تر شده است. نکته مهمی که در این زمینه وجود دارد این است که در عین حالی که نیروهای انتظامی و امنیتی ماقوی هستند اما در شرایط کنونی خانواده‌ها احساس ناامنی می‌کنند. به نظر می‌رسد اگر برخی مسئولان از مسائل غیر مهم عبور کنند و به مسائل جدی‌تری مانند خشونت علیه زنان توجه کنند این ناامنی تا حدودی از بین خواهد رفت.

زنان جامعه در زمینه امنیت خودشان چه اقداماتی می‌توانند انجام بدهند و آیا این آگاهی در بین زنان جامعه ایجاد شده است؟

آموزش در این زمینه نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. این در حالی است که با توجه به رشد آگاهی و وجود شبکه‌های اجتماعی که زمینه تبادل اطلاعات را برای زنان به وجود آورده امروز زنان با چالش‌هایی که ممکن است در سطح جامعه با آن مواجه شوند آشنا شده‌اند.

آموزش زنان مجبور هستند که در سطح جامعه حضور داشته باشند. بدون تردید خشونت علیه زنان آنها را به عقب باز نمی‌گرداند که دوباره به خانه‌ها برگردند تنها به دلیل اینکه خانه محیط امن‌تری برای آنها به وجود

من معتقدم واقعیت امنیت زنان در شهرها

آنچنان که برخی در این زمینه اغراق می‌کنند

نیست، اما وقوع حوادثی که درباره زنان

رخ می‌دهد برای خانواده‌ها و زنان جامعه

احساس نگرانی ایجاد می‌کند

سخنگوی کمیسیون اجتماعی مجلس خبر داد:

برنامه دولت برای حمایت از بخش خصوصی آسیب‌دیده در جنگ

ناظر به همان بخش خصوصی است.

وی تصریح کرد: یک تعداد از دستگاه‌ها اعلام کردند که ارفاقاتی را در نظر گرفته‌اند از جمله در رابطه با عقب افتادگی پرداختی‌هایی که بخش خصوصی به تأمین اجتماعی داشت یا در خصوص مالیات یکسری باینیه‌هایی صادر شد که در ایام جنگ مردم عجله نکنند، چون امکان اینکه مثلاً یکسری جرایم را متوجه بخش‌های مالیاتی شرکت‌ها کنند، وجود داشت. ولی دولت اعلام کرد که ما صبر می‌کنیم و به مردم فرصت می‌دهیم و به بخش خصوصی فرصت و امتیازی دادند و بیشتر از این هم فکر می‌کنم این اتفاق بیفتد.

داداشی ادام داد: ما هم در مجلس حتماً پیگیری می‌کنیم که دولت یک سری امتیازاتی را در اختیار

بخش خصوصی بگذارد که متضرر نشود. داداشی درباره نحوه پرداخت خسارت به آسیب‌دیدگان این حملات گفت: قانون خاصی برای این موضوع وجود دارد.

این قانون مربوط به مجلس نیست و در مجالس گذشته این قوانین تصویب شده و قطعاً هم خسارت مالی به افرادی که دچار خسارت شده‌اند، پرداخت می‌شود و دولت هم اخبار اعلام کرد، پرداخت خسارت به کسانی که ساختمان‌شان آسیب دیده از طریق وزارت راه و شهرسازی و بنیاد مسکن که دولت را در این بحث نمایندگی می‌کند، پیگیری می‌شود که در واقع این ساخت و سازها انجام و خسارت‌هایی که دیده شده، جبران شود.

یادداشت

جنگ ایران و اسرائیل
ضعف‌ها و قوت‌ها

محمد حسین واحدی

کارشناس مسائل سیاسی

جنگ اخیر از سوی اسرائیل علیه ایران آغاز شد. ایران همواره در تاریخ اخیر خود نشان داده معمولاً آغازکننده جنگ نبوده است، به طوری که توسط دشمن مورد تجاوز قرار می‌گیرد. حتی وزارت جنگ در ایران وجود ندارد و به جای آن فقط وزارت دفاع فعالیت می‌کند. این جنگ از سوی اسرائیل علیه تمامیت ارضی کشورمان طوری آغاز شد که سران مملکت در حال مذاکره بودند. ایران انتظار حمله تا روز دوشنبه را نداشت. با وجود اینکه چند روز قبل هشدارهای تخلیه خاورمیانه و سفارت‌ها توسط آمریکا و اروپا برنامه ریزی شده بود، گویا همه چیز از قبل توسط آمریکا و اسرائیل برنامه ریزی شده بود. تمام دوری و دعوی ترامپ و نتانیاهو ساختگی بودند. این باعث شد افکار ایرانی‌ها به جدایی آن دو خیال‌شان از حمله آسوده شود. حتی دعوی ترامپ و ایلان ماسک ساختگی بود. چراکه مکان و مقرر فرماندهان نظامی ارشد ایران به واسط واتس‌آپ به استارلینک مخبره می‌شد. البته در این مورد اطلاعات زیادی وجود دارد که نمی‌شود تأیید یا رد کرد. اما نقش موبایل و بدافزارها را نمی‌شود انکار کرد. چراکه اسرائیل برای موقعیت‌یابی نیز به اینها دارد. حتی ادعای می‌شود موساد یک راه تلفنی بین مقامات ایران درست کرده بود و ادعای می‌شد که این امن است. در حالی ایران و مقامات متوجه‌ان نبودند. به این نحو حدود ۲۰ تا ۳۰ نفر فرماندهان نظامی ایران شهید شدند. با این حال ایران توانست با جاگزین کردن سرن سریع فرماندهان نظم سازمان‌های نظامی خود را حفظ کند. ایران در این جنگ مشکلات زیادی نیز داشت از جمله نفوذی‌های می‌توان به برتری هوایی آنها اشاره کرد، چراکه ایران نمی‌توانست تسلیحات نظامی خود را به راحتی جابه‌جا کند. برای مثال می‌توانم به هدف قرار دادن سامانه پدافندی در جاده قم اشاره کنم. روزاول که تا ساعت زیادی پدافند ایران هک بود و دشمن به‌طور مداوم آنها را هدف قرار می‌داد. نیروی هوایی نیز به نوعی نمی‌توانست با آنها مقابله کند. ایران حتی از جنگ روسیه و اوکراین در نابود کردن پهپادها درس نگرفت به طوری که می‌توانست با تعداد محدود بالگردهای خود آنها را نابود کند. پهپادهایی که چالش‌های زیادی برای نیروهای امنیتی و پدافند ایران ایجاد کردند. این پهپادها از طریق نفوذی‌ها و کشورهای همسایه وارد خاک‌مان شده‌اند. سلاح ایران‌که در این جنگ موثر واقع شد موشک‌های ایران بودند که اسرائیل از طریق حمله به دهانه روزه‌های موشکی و لانچرها سعی داشت تا از تعداد پرتاب آنها بکاهد اما ایران در شلیک آخر خود از نواحی شرقی دست به شلیک موشک زد که جنگنده‌های آنان نتوانند مانع کار نیروهای مسلح کشورمان شوند. آنها در جنگ اخیر به اهداف خود یعنی براندازی نظام، راه‌اندازی تظاهرات و جنگ داخلی نرسیدند، حتی برخلاف ادعای ترامپ آنها نتوانسته‌اند آسیب جدی‌ای به تأسیسات هسته‌ای ایران بزنند. البته این طبق نظرات رسانه‌های آمریکایی است. البته این اظهارنظرها برخلاف میل ترامپ موجب شد تا دسترسی‌کنگره به اسناد ملی توسط کاخ سفید محدود شود. تا جایی این روایت‌ها ادامه داشت که جان مرشایمر دانشمند معروف نیز به پیروزی ایران در این جنگ اذعان کرد. البته مرشایمر تحلیلگری واقع بین و قوی طرفدار ایران است. اینطور هم نیست که ایران ضعیفی در این جنگ نداشته است. اگر ضعیفی وجود نداشت وزیر دفاع برای خرید جنگنده جی ۱۰ به چین سفر نمی‌کرد یا رئیس مجلس دکتر حاجی‌بابایی نمی‌گفت ما در حوزه پدافند ضعیف هستیم. حوزه‌های اطلاعاتی و عملیاتی که بمباد ایران در شب اول جنگ بسیاری از فرماندهان با تجربه خود را از دست داد.

خبر

سند دروغ‌گویی رژیم صهیونی

قطعه ۲۴ بهشت زهراست

علیرضا زاکانی شهردار تهران با اشاره به جنایات اخیر رژیم صهیونیستی و موج تبلیغاتی آن گفت: اگر کسی فهرست شهدا را مرور کند، دروغ‌گویی رژیم صهیونیستی به روشنی آشکار می‌شود. هر فردی می‌تواند خانه‌های مسکونی در تهران که مورد هدف قرار گرفته‌اند را دیده و به دروغ بودن ادعاهای این رژیم پی برد. وی با اشاره به حمله رژیم صهیونیستی به اماکن غیرنظامی از جمله مراکز درمانی افزود: رژیمی که آمبولانس‌ها، بیمارستان‌ها و دیگر نهادهای امدادی را هدف قرار می‌دهد، نیازی به استدلال برای اثبات دروغ‌گویی‌اش نیست. این رژیم دروغ می‌گوید و برای او هیچ چیز مهم‌تر از اهداف ننگینش نیست. زاکانی با بیان اینکه دروغ‌گویی این رژیم جعلی کاملاً روشن است و اسناد آن نیز موجود است، گفت: سند این دروغ‌گویی‌ها را آمستدان‌ها از جمله قطعه ۴۲ بهشت زهراست، شهردار تهران در ادامه با گرم‌امیداشت و ویژگی‌های شخصیتی شهید سیهید محمدباقری، رئیس کل ستاد نیروهای مسلح اظهار داشت؛ جامع‌نگری و دقت بالا از جمله ویژگی‌های معنادار و ممتازش بود. او با ناگهی جامع به موضوعات می‌نگریست و در تصمیم‌گیری‌ها، ابعاد مختلف مسائل را با دقت در نظر می‌گرفت.